

GOBIERNO DE
MÉXICO

EDUCACIÓN
SECRETARÍA DE EDUCACIÓN PÚBLICA

Dirección Académica

**Wa xk'e jtul sk'umajel sok
sts'ib'ajel ja jk'umal. Tojol-ab'al**

Empiezo a leer y escribir
en mi lengua. Tojolabal

Sk'eljel janek' neb'xel 2

Formativa 2

MEVyt IB BE1F2.19.1

MEVyt Indígena Bilingüe

MIBES
MEVyt Indígena
Bilingüe con Español
como segunda
lengua

2^a
edición

Niwan schonab'il/Estado:

Kordinasyon b'a sona/Coordinación de zona:

Schonab'il/Municipio:

Komon/Localidad:

Sb'i'il niwan neb'uman/Nombre de la persona joven o adulta:

Yajtab'il ya'teltajel/Fecha de aplicación:

Luwar b'a wa x-a'teltaxi/Lugar de aplicación:

Sb'i'il ja ma' wa sk'ela ja a'teli/Nombre de la persona aplicadora:

Sjisanil sb'i'il ja ma' sk'u'lan ja a'teli

Firma de la persona joven o adulta
que presentó la evaluación

Ja jastik oj k'u'laxuki ja schab'il yiljel janek' neb'xel
sok ja tsome ju'un sb'i'il *Wa xk'e jtul sk'umajel sok*
sts'ib'ajel ja jk'umal Tojol-ab'al. MIBES 1, b'a MEVyT
Indígena Bilingüe.

1. TS'ib'an ja sb'i'il ja jujuntik letawa.

2. TS'iktes ja xe'ntik yaman lo'il sok ja sat k'umal
wa sta'a sok stojoli.

kamotiyo

nichim

Lupe'i

Rapa'eli

- a) Ja b'a plasa wa schonowe _____.
- b) Ja _____ tsamalik.
- b') Ja _____ wa sk'ana ja ya'teli.
- ch) Ja _____ wa xtupji 20 sat tak'in.

3. TS'ijb'an oxtike sat k'umal b'a jujun sat
ts'ijb'anel te'yi.

k'

a)
b)
b')

ts

a)
b)
b')

x

a)
b)
b')

4. K'uman ja xe'ntik yaman lo'il te'y b'a kwagro
cho ts'ib'an b'a ko'el sok yama ja niwakik sat
ts'ib'aneli.

- a) ja kawu wa xb'ajti.
- b) ja jose jun lekil winik.
- b') ja ya'ni mi' oj a'tijikon. nab'en ja jecheli.
- ch) ja swinkil ja mejiko jel a'ay.

a) _____

b) _____

b') _____

ch) _____

5. K'uman ja jujuntik sb'i'ili sok jisa b'a yib'el ja
b'a wa xyala sb'ejlal ja pakub'al slam ju'uni.

**Jastal oj jtalnan jb'ajtik
b'a mi' oj ko'kotik
chamel**

**Ja yi'jel ts'istak'ini
b'a mi' oj ya'k i'tik ja
*inplu'ensa***

- a) Jastal oj ajnaxuk ja pak' ni'ili.
- b) Sak oj ajyukotik b'a mi' oj ko'kotik chjamel.
- b') Tik'e chamel yuj ja wa xlo'xi tek'ul mixa lekuki.
- ch) Jas oj ak'u'luk ja ta mi' lekuk ayuka'i.

- a) ¿Jastal oj ajnaxuk ja *inplu'ensa*?
- b) ¿Jas oj ak'u'luk ja ta ay awi'oj *inplu'ensa*?
- b') ¿Ma'tik junuk ja wa x-a'ji yi'le *inplu'ensa*?
- ch) ¿Jas oj k'u'laxuk ja b'a mi' oj ya'ki'tik ja *inplu'ensa*?

6. A sta' sb'aj sok jun jisan ja sb'i'il ja tuktukil spilulab'il ja jun sjekjeli'.

**Luwar sok
yajtab'il**

Sch'akulab'il

Ma' oj k'ot sb'aj

Spatulab'il k'ujol

Jas wa x-alxi

Ma' sk'u'lan

Jas mi' na'xi

CHikinib'altik, schonab'il Xochaltik, 8 ja julyo b'a 2022.

Margarita:

Kala ak'ix, wa xmajlan ke lek-aya.

Wa xts'ib'an awi b'a oj job' jastal aya sok b'a oj awal kab' jastal wa'n ek'el awuj ja b'a wawa'teli. CHo ja'chni, b'a oj kal awab' jastal jel tsamal ay ja kaltsil yuj ja jastal wa sje'awe ja cho'tik keremi, wa xjakte man ili' sok jel leke ja ta wa sk'at k'ujolani. Sok ja ye'nle'i wa'non sneb'jel sts'ib'ajel ju'un jastal iti' sok jneb'ata sjisjel ja jb'i'ili.

Ja wamadrina, cho mi sna'a sts'ib'ajel sok sk'umajel ju'un ajyi, ye'n slokowon oj wajkotikon ja b'a wa xneb'xi ju'un te'y mojan il b'a Snajtsil Jlekilaltiki. Aytikon waxake ja ma'tik wa la wajtikon sneb'jel ja och k'ak'u'i sok kib'analtikon wa xkoltan jb'ajtikon b'a oj b'ob' jk'u'l'tikon ja jastik wa sje'a ki'tikon ja keremtik ma'tik wa xcho k'umaniye ja jk'umaltik Tojol-ab'ali.

Wa xmajlan jel lek oj awab' ja oj kal awab' ke takal takal wa'non sneb'jel ja sk'umajel sok ja sts'ib'ajel ja ju'un, b'a ja'chuk oj jts'ib'an jb'ajtik mas tik'an sok ja'chuk mas mojan oj kab' jb'ajtik. Yajni la jak ja b'a na'itsi, oj jk'umuk awin jun Yalzel b'a sneb'jel. Ja lo'il jawi ti' wa xjak b'a ju'un ak'ubal ki'tikon kib'analtikon. Wa xna'a ke jel lek oj awab' jastal cho kab' ja ke'ni.

Talnan ab'aj sok mok elan atuch'il ja b'a wa wa'teli yuj ja wa ts'ib'an ki jun ek'ele'il ke ja b'a Estados Unidosi jel niwakik ja b'eji sok me'y lek ma'ch ay. Elanik lajan sok wamoji, ja'chuk wa xatalnan ab'ajex awib'analex.

Wa xjeka jun spatulab'il ak'ujol sok stsamalil ja kaltsili.

Esperansa Rojas Balam.

JAS MI' NA'XI: Jelb'i sna'awa ja watati.

7. K'uman ja yal sju'un ajnanumi sok jisa b'a yib'el ja jastik iti': sb'i'il ja ajnanumi, Yajtab'il ja jas sneb'unei sok jastal ilxi ja chamumi.

 Ajnanum Nichim Abarca Jiménez Ajnanum wa Xkupwani sok wa xyila Niwan CHamel Yajtab'il ja jas wa sna'a'i: 0810347	 Universidad Veracruzana
Sb'i'il ja ma' k'elji'i: Jwan Jose Díaz González.	Sk'a'ul ajyi k'otel: 15 ja mayo b'a 2021.
Sjab'il: 23	Ixuk ma winik: Winik.
Jastal ilxi: Ay schamel yojol ja' yuj wa x-a'ji yi xejnel sok ek' lukum. Jas tuk yaljel: Oj jijluk 3 k'a'u cho mi' jel oj wa'uk sok oj yu' lek ja'.	Yi'jel a'an: — <i>Amoksisilina</i> sb'a 500 mg, oj sb'uk' june yajni x-ek' 8 ora b'a 5 k'a'u. — <i>Ibuprofeno</i> b'a 400 mg, oj sb'uk' june ja yajni x-ek' 12 ora b'a 3 k'a'u. — <i>Elektrolitos</i> wa x-u'xi b'a 500 ml, oj yu' jun ek'ele ja k'a'u'i b'a 3 k'a'u.
Ajnanum Nichim Abarca Jiménez Sb'i'il ja ajnanum ma' yila	
 Nichim Abarca J. <hr/> Sjisulab'il sb'i'il	

8. TSi'jb'an jun lechan ju'un b'a oj awal ke wa
xachono chenek' ja b'a wanaji.

9. Jisa ja lo'il wa xmakuni b'a oj alxuk jas t'ilan oj na'xuk ma b'a jas oj cholxuk t'un sb'ej ja jas wan sna'awe ja jmojtiki.

SJU'UNIL JASTIK LAJXI

gra Sajapai b'a Municipio b'a Marabuya Teneapa sta
O'Hopas b'a 11:00 ora wa sk'akulilunes 20 ja julyo b'a
2021, tecmaseja matuk tokxa Kulane ja Yax-Ja-S
taqun wa'an Granada Luis, Bejox tra ka'neb yoch'chob'
sok 'T'ab'ok'ek sok Sk'apaj tra q'et'anah, K'witz' ja
tsomoy b'a q'ajxuk pastal q'et'anah ja payel k'ek jas
snajtik'et'eb'ul h'ux'. Ja b'a tecmeli lajox pastal iti
1. Yib'aneja ja swinik ja Yax-Ja-S q'et'anah skuchel ja
pastik si makunu, q'et'anah 500 kilo q'ek'at, 10 tote
q'ek'at si yal tono, 100 barney, 20 bulto semento, 2 mil
lagroj'ek sok BD lamisa

2. Yib'aneja ja swinik ja Yax-Ja-S q'et'anah cu'y we
pastik b'a op k'ivikuk swinik si matik q'et'anah ja b'a
yib'aneja ja swinik ja yib'aneja ja swinik

Jaach wa xkan ja jastik lajxi, wa xib'akni ja sju'uni jastik
Lajxi b'a wa sk'akulil chakite silan ya'a wa ap'aswe ja ab'al
ja matik ti aq'yej. Sa 14:00 ora ya'a k'ak'ul yu'li
stuluy' ja snajtik b'a Municipio b'a Marabuya Teneapa
sta Chiyapas

SCHOLULAB'IL JMOJTIK

T'ilal	Sjusulab'il
nes Maldonado	Natalya Lopez M.
clar Serrano	Antonelly Aguilar Berriente
Onses	José Morales Bautista
ares Santuz	Wladyslo Alvarez Sando
Imec	Tomas Lopez Gomez
Romero	Ivana el Moralde Romero
onales	Aleksandra Gonzalez
aita	José Helder Peredo
uanchez	Domingo Jimenez Hernandez
iz	Hector Dominguez Rios
warez	Miguel Angel Alvarado
nes	Enrique Espinoza G.
ota	Alejandro Rojas Trejo
	Juan Carlos Arellano
	Maria Perez Alfaro
	Reymundo Medina Garcia
	Luis Dominguez Lopez
	Pedro Hernandez Ojeda
	Indira Lopez Mendoza
	Rosaura Lopez Sosa
	Yanet Hernandez

Chikinib'altik, schomab'il yochaltik, 8 ja julyo b'a 2022.

Margarita:
Kala ak'la, wa xmajlan ke lek-aya.

Wa xts'ib'an awi b'a oj job' jastik aya sok b'a oj awal kab' jastik
wa'n ek'el awuj ja b'a wowa'teli. Cho ja'chi, b'a oj kal awab'
jastik jel tsamol ja k'atul yu'li ja jastik wa sjel'awe ja cho'tik
koremi, wa xjaky'e man ill' sok jel leke ja ta wa sk'at' k'ujolani. Sok ja
ye'nleli wa'hon sneb'jel st's'ib'ajel ju'un jastik iti sok jneb'ata sjnejel
ja jb'ill.

Ja wamadrina, cho mi sna'a st's'ib'ajel sok sk'umajel ju'un aq'yi,
ye'n sielowon of wajkotjan ja b'a wa xmeb'xi ju'un te'y mojan il
b'a Snajtik Jileklabilik. Aytikan waxake ja matik wa la wajkotjan
sneb'jel ja och k'ak'ul sok k'b'analtikon wa kholtan jb'ajtikan b'a oj
k'umanilya ja jk'umaltik Tojal-ab'all.

Wa xmajlan jel lek oj awab' ja oj kal awab' ke takal takal wa'hon
sneb'jel ja sk'umajel sok ja st's'ib'ajel ja ju'unil, b'a ja'chuk oj
jts'ib'an jb'ajtik mas tik'an sok ja'chuk mas mojan oj kab' jb'ajtik.
Ja la jak ja b'a na'its, oj jk'umuk awin jun Yaljel b'a sneb'jel. Ja
lo'il jawi ti' wa xjak b'a ju'un ok'ubal k'it'ikan k'b'analtikon. Wa xna'a
ke lek oj awab' jastik cho kab' ja ke'nli.

Talnan ab'aj sok mak elan atuch'il ja b'a wa wa'teli yu' ja wa
ts'ib'am ki jun ek'ele'l ke ja b'a Estados Unidos jel niwakik ja b'ej
sok me'y lek ma'ch ay. Elnik lajan sok wamaji, ja'chuk wa xatalinan
ab'ajex awib'analek.

Wa xjeka jun spatu'lab'ili ak'ujol sok steamalil ja kolt'sil.

Esperansa Rojas Balam.

JAS MI' NAXI: Jeibi sna'awa ja watati.

¿CHikun jastelb'i...? iCHikungunya!

¿Jasunk'a sk'ajk'al CHikungunya?

Jun chamel jakeb b'a Aprika jel juts'in
x-ek' jb'ajtik. Ja sb'ill CHinkungunya wa
xyala ja mo' wa xk'olok, yuj ja syajol b'a
jts'ajk'antik wa xy'a.

**Jun yal ch'in chan wa xy'a ja chamel
it'i ja yajni wa sk'uxuwotik ja yal us
ayxa yloji. Ja jmojtik ma' wa xk'uxoij,
wa sjela sb'aj ja chemeli b'a 4 ma 8
k'ak'ul.**

¿Jastik junuk ja wa xy'a?

- Tsatsal k'ak'.
- Tsatsal yaj ts'ajk'anil.
- Yaj kwerpo'il.
- Yaj olomil.
- Irinil k'ujol.
- Yajtikil.
- Yaj ts'ujmil.

¿Jastik junuk ja wa xy'a?

¿Jastal oj jna'tik ta ay k'iojtik?

Jel t'ilan oj wajan b'a Snajtik Jileklabilik
b'a oj iluk ta me'yuk awi'oj
schamelil sok of k'eljuk
wachik'eli b'a oj iluk jastal oj
talnajanaan.

**Spetsanil ja it'i, oj makunuk
b'a mi' oj ya'kitik ja
dengue sok ja sika, yuj ja
chamelik jawi wa xy'a ja ta
sk'uxuwotik ja yal usi**

**Tsome ma' wa Sk'ela mi' oj
Ko'kotik Chamel
800 00 44 800**

* Jun yal lib'an k'u'uts jastob' enob' ay ster' wa x-d'el och b'a
MI' ma' spatu'na'li b'a m' oj ochuk ja yal us ja b'a na'its.

Sch'akulab'il sk'eljel janek' neb'xel

Fin de la evaluación formativa